

Kansalaisyhteiskunta ja järjestöt ja oikeudenmukaisuuden eetos

- **Muutosvoima yhteiskunnan suuntaamiseksi yhä oikeudenmukaisemmaksi, inhimillisemmäksi, tasa-arvoisemmaksi ja ihmisarvoa ja ympäristön kestävyyttä kunnioittavammaksi (mm. Riitta Särkelä)**
- **Järjestöjen sosiaalipoliittinen tehtävä on ajaa ihmisten asemaa ja oikeuksia sekä kehittää ja tuottaa uusia palveluja (Lasse Murto)**
- **Sosiaalipalveluista järjestöt tuottavat n. 20%, ne ovat oleellinen osa suomalaista demokratiaa ja hyvinvoinnin infrastruktuuria.**
- **Erityispalvelukentällä erityisesti ensi- ja turvakotialalla, päihdepalveluissa, vammaispalveluissa ja erilaisissa asumispalveluissa järjestöt ovat vastuunottajia ja edelläkävijöitä.**

Vapaaehtoistoimintaan sosiaali- ja terveysjärjestöissä käytetään n. 11 tuntia kuukaudessa, 21 000 henkilötyövuotta. Toimintaan osallistuu lähes miljoona ihmistä.

Järjestöjen huolen aika

- Palvelujen markkinaistaminen ja järjestöjen tarjoamat palvelut
- Työllistyminen ja järjestöjen rooli
- Järjestöjen talouden heikkeneminen
- Yhteiskunnan ja ihmisten palvelujen aukot
- RAY-ratkaisut ja matalan kynnyksen ehkäisevä työ
- Nähdäänkö järjestöjen arvo muunakin kuin suhdanteiden tasaajana?

Kumppanuuteen ! Sosiaalityö kansalaisyhteiskunnassa - kehityspolkuna yhdyskuntatyö-

60-luvun yhdyskuntatyön kokeilut ja mallien kehittäminen

Mannerheimin Lastensuojeluliitto lähetti v. 1983 STM: lle kirjeen, jossa se pyysi ministeriötä valtakunnallisesti koordinoimaan ja organisoimaan julkisen yhdyskuntasosiaalityön malli suhteessa meneillään olleeseen sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistukseen

Työryhmän määrittely:

Yhdyskuntatyö on sellaista asukkaiden tarpeista lähtevää työtä, jonka tarkoituksena on suunnitelmallinen muutosprosessin käynnistäminen ja tukeminen tietyllä alueella. Tämä merkitsee, että asukkaat, järjestöt ja virkamiehet keskinäisessä yhteistyössä kehittävät asuinalueen sosiaalista toimintaa sekä parantavat asuin- ja elinympäristöä

Kolme yhteistoiminnan osa – aluetta:

- **Asukkaita aktivoiva asukastyö**
- **Toimijoiden välisen tavoitteisen yhteistyön edistäminen**
- **Suunnitteluun ja päätöksentekoon vaikuttaminen**

Sosiaalityön uusi yhteisöllisyys

- Yhteisön käsite on paljolti korvannut sosiaalisen käsitteen
- Yhteisö mielletään moraalisen alueena, joka yhdistää ihmisiä kestäviin suhteisiin ja jossa keskeistä ovat mm. sosiaaliset verkostot, yhteiset arvo- ja merkityspohjat, yhteinen kulttuurien tausta
- Uskotaan mahdollisuuteen yhteisön avulla lisätä elämän mielekkyyttä ja turvallisuutta sekä yhteisvastuullisuutta
- Yhteisö merkitsee myös yksilöitä sitovien sosiaalisten siteiden, suhteiden ja verkostojen olemassaoloa ja tuottaa sosiaalista pääomaa

Sosiaalityön uusi yhteisöllisyys , yhteisöllinen avopäihdetyö ja järjestökumppanuus

- Paikallisyhteisöt, identiteetti - ja kulttuuriyhteisöt, vertaisryhmät, institutionaaliset yhteisöt
- Rakennetaan, tuetaan ja kehitetään erilaisia verkostoja ja yhteisöjä
- Ehkäistään sosiaalisia ongelmia, kehitetään lähipalveluja, voimistetaan kansalaisten oma-aloitteisuutta ja vastuullisuutta ja tunnustetaan ja tunnustetaan sosiaalisten verkostojen merkitys
- Vaikutetaan kansalaisten elinoloihin, tuetaan osallisuutta verkostoissa ja vahvistetaan täysivaltaista kansalaisuutta
 - » Rikotaan kaikkia rajoja, hallinnollisia ja sektorisia, liikutaan rajapinnoilla, etsitään aktiivisesti kumppanuuksia

OSAAMINEN JA KEHITTÄMINEN LÖYTYVÄT YHTEISILTÄ RAJAPINNOILTA

- Kumppaneiden vahva ydinosaaminen perustana yhteiselle rajalle ”tulolle”, Omien rajapintojen toimivuus **TÄRKEÄÄ**
- Kumppanuudessa tärkeää tarkastella toisiaan **YMMÄRRYKSELLÄ** ja hakea täydentävää osaamista ja resursseja. Yhteinen toiminta tuottaa uutta luovaa osaamista
- Kumppanit luovat yhteisen näkemyksen työn tavoitteista. Uudet innovaatiot ovat yhteisesti löydettyjä
- Kumppanit luottavat. Luottamus on analyttistä toimintaa - ei vain tunnetoimintaa, Uudet yhteiset avaukset edellyttävät rajojen läpinäkyvyyttä ja läpikuljettavuutta
- Kumppanuudessa määritellään ammatillisen sosiaali- ja terveydenhuollon paikka itseavun, oman elämän asiantuntemuksen, median, kaupallisten palveluiden, vertaistuen, ystävien ja läheisten

kentässä

Kansalaistoimijan kollektiivinen vastuu ja omavastuu

- Sosiaalinen pääoma rakentuu aina henkilökohtaisen vastuun kantamisen ja keskinäisen yhteisöllisen luottamuksen liitosta
- Sellainen ns. laajennettu omavastuinen toiminta kuin esim. vanhusten hoitaminen, omaishoito, lasten kasvatus ja hoito kotona ovat osa uuden yhteisvastuun ilmenemistä, ns. kolmatta tilaa julkisen ja yksityisen välillä
- Tätä organisoitumista tuetaan erilaisilla hoitotuilla ja toiminnan ympärille on järjestäytynyt runsaasti kansanliikkeitä ja etujärjestötoimintaa
- Syntyykö siitä sosiaalista pääomaa
kilpailutekijäksi palvelumarkkinoille?